

https://www.youtube.com/watch?v=4E2_zay3B6Q

Kultúrny priemysel: Kritický prístup

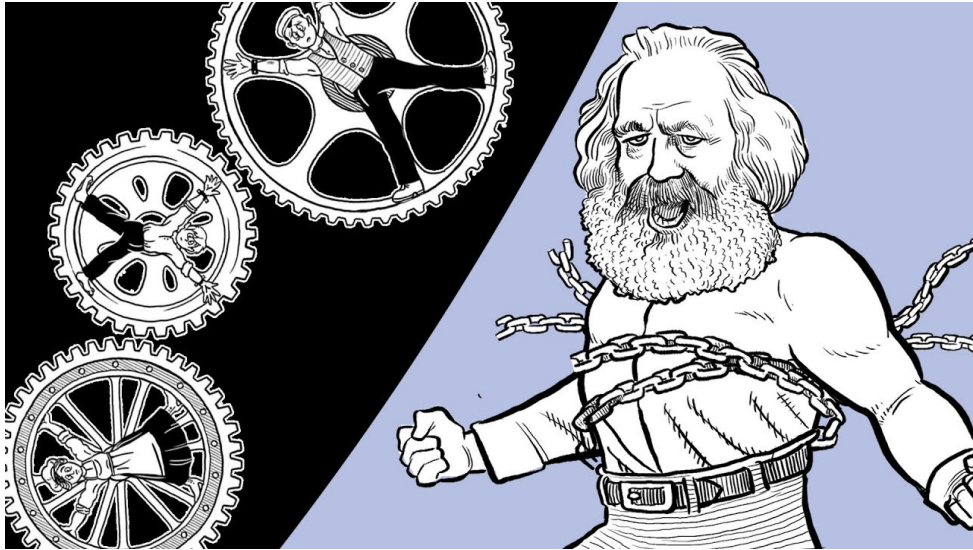
Sociologie kultury, jaro 24

Týždeň 03

Alica Synek Rétiová

Theodor Adorno & Max Horkheimer

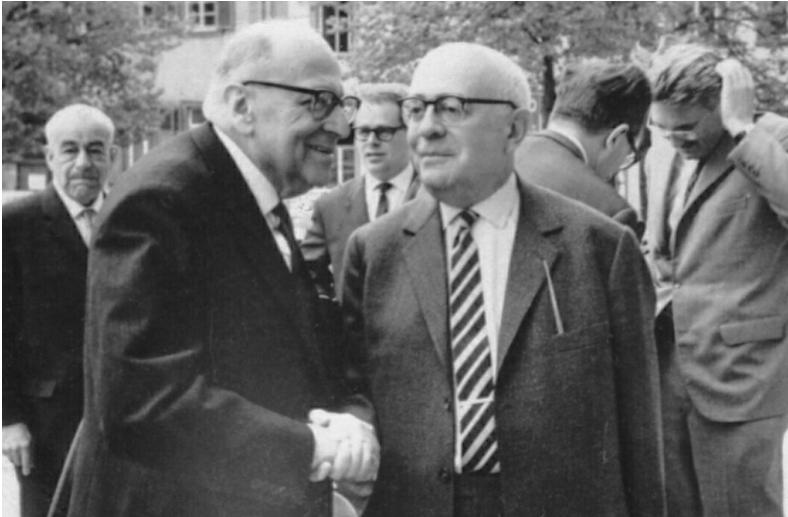
- Rozčarovanie a skepsa - fašizmus, totalitarizmus, spoločenská transformácia neúspešná

- Masy prijali ideály establišmentu – masová kultúra ako nástroj manipulácie

Frankfurtská škola – kritická teória

- *Institut für Sozialforschung* (1923) vo Frankfurte n. Mohanom

Masová kultúra a kultúrny priemysel

- Téma FŠ = Kultúrne dopady radikálnych premien masových komunikačných prostriedkov
- Kultúra ako odraz sociálnej štruktúry (Marx)
- Kultúra ako ideológia

Diskutujte:

- V akom zmysle môžeme vnímať kultúrnu produkciu (filmy, TV, hudba...) ako tovar (zboží)?
- Kto toto zboží produkuje/predáva a kto spotrebováva/kupuje?
- Čo podľa vás kultúrny priemysel vypovedá o spoločnosti, v ktorej sa rozvinul? Aké sú jeho spoločenské implikácie?

Skúste svoju úvahu zaradiť do kontextu modernity.

Komodifikácia

Štandardizácia

Four chord songs

<https://www.youtube.com/watch?v=oOIdewpCfZQ>

Komercionalizácia

Coca-Cola commercial

<https://www.youtube.com/watch?v=vUMQeNw2QDA>

'STILL NOT HAPPY'

Adorno & Horkheimer: Dialektika osvietenstva (1947)

- “Osvietenstvo ako masový podvod”
- Oslava rozumu = inštrument technokracie
- Masová kultúra ako nástroj udržania pasívnych más

Herbert Marcuse (1898-1979)

- Masová kultúra posilňuje politickú represiu
- Sloboda ako synonymum voľby – americký sen
- Život v bubline: *Jednorozmerný človek* (1964)

Tragedy is no longer even possible as a cultural motif, its discontent is seen as a problem to be solved.

Je kritika kultúrneho
priemyslu stále
oprávnená?

Surveillance Capitalism (S. Zuboff)

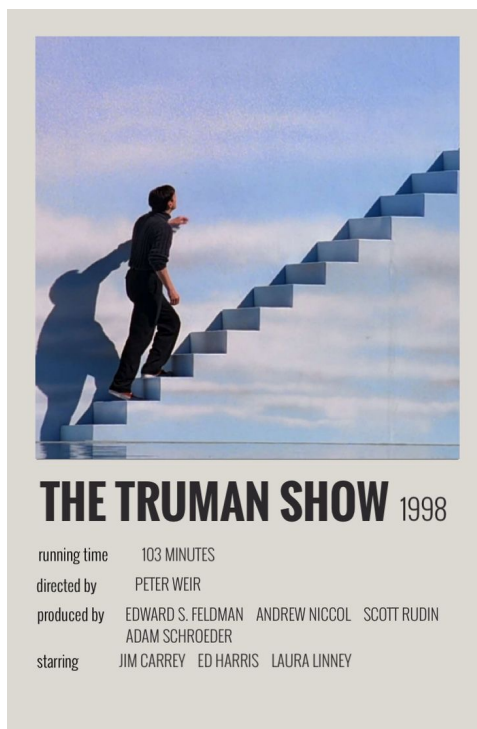
- komodifikácia osobných dát s cieľom vytvárať profit skrz manipuláciu správania užívateľov

ALE..

- Menšie alternatívne segmenty trhu (kultúrna inovácia)
- Aktívne publikum (napr. filmová kritika)
- Kultúrna produkcia reflektuje kontext (vytvára meta komentár)

Z filmu do reality?

Z komika prezidentom:

<https://www.youtube.com/watch?v=-9smD823aE0>

